Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

2-йил чиқиши
20 НОЯБРЬ 1967 й.
ДУШАНБА
№ 270 (425)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БЕШ ЙИЛЛИК—1970 ЙИЛ 7 НОЯБРГАЧА

ШАХСАН МАНФААТДОР

Ҳар бир йилнинг ўзига хос хусусияти бўлади. Лекин 1967 йил айниқса ўзгача бўлди. Бу, юбилей йили. Совет кишилари Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олдилар. Мамлакатимизда яшовчи ҳар бир киши бу улуғ санами қувонч билан байрам қилди, босиб ўтилган йўлларга назар ташлади, янги марраларни белгилаб олди.

Халқимизнинг анъанаси, Совет кишиларининг ҳаёт мазмуни шундай. Улар Ленин васиятларига амал қилиб, кун сайин олға босадилар, катта ютуқларга эришадилар.

Байрам кунлари унутилмас хотиралар қолдирди.

Тўй арафасида Ленин районининг 11 саноат, транспорт ва қурилиш ташкилоти эсдалик байроқлари билан мукофотланди. Ўрта Осиё темир йўли коллективи КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг Эсдалик байроғини олишга муяссар бўлди.

Октябрь революцияси номидаги завод, Ленин орденли электротехника заводи, трамвай-троллейбус бошқармаси, «Строймеханизация» тресты ва бошқа корхоналар Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Республика Олий Совети Президиуми, ЎзССР Министрлар Совети ва Ўзсовпроф Эсдалик қизил байроқларини доимий ўзларида сақлаш учун олдилар.

Байроқларни топшириш тантаналарида ажойиб гаплар айтилди.

Бу воқеа 5 ноябрь куни бўлди. Биз Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети, шаҳар ижроия комитети ва облсовпроф Эсдалик байроғини топшириш учун 3-автокомбинатга келдик. Клуб одамлар билан лиқ тўлган эди. Нутқлар сўзланди, қарсаклар янгради. Ишлаб чиқариш илғорлари қимматбаҳо совғалар билан мукофотланди. Ҳамманинг кайфи чоғ эди.

Мана, минбарга кекса шофер, коммунист Абдулла Ҳамдамов кўтарилди. У комбинатнинг келажаги ҳақида, ҳали ҳал этилмаган кўпгина камчиликлар тўғрисида гапирди, хўжаликнинг имкониятлари тўғрисида батафсил тўхталиб ўтди.

Шунда мен бу коллективнинг иши чиндан ҳам яхши бораётганлигига ишонч ҳосил қилдим. Кўпчилик ходимлар бутун хўжалик фаолиятида ўзларини масъулиятли, деб ҳис қилмоқдалар.

Бу — олдинни кўра билиш хусусияти бизнинг яхши анъанамиздир.

Худди шу кунлари районнинг кўпчилик корхоналарида янги мажбуриятлар қабул қилинди. Булардан энг муҳими «Беш йилликни 1970 йил, 7 ноябргача бажарамиз» ва «Техникадан имкони борича кўпроқ фойдаланамиз!» деган шиорлардир.

Байрам арафасида Ленин район партия комитетига «Водрем-44» қурилиш-монтаж поездининг бошлиғи Борис Михайлович Лебедев кириб келди.

У поезд ишчилари В. Дрозда, А. Попов, И. Евтуховлар янги ватанпарварлик ташаббуси бошлаганликларини айтди. Улар ўз ташаббуслари билан москваликлар йўлидан бориб, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш, беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун кураш сафига дўстларини чорлашган.

31 октябрга келибоқ, бу ерда йиғилиш ўтказилган. Йиғилишда беш йилликни 1970 йил, 1 ноябргача бажариш мажбурияти олинган.

Қоғоз комбинатининг директори Иван Васильевич Страхов ҳам райкомга хушхабар олиб келди. Корхона беш йилликни Улуғ Октябрнинг 53-йиллиги кунигача бажаришга қарор қилган.

«Учқун» фирмасининг азаматлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқишган. Улар беш йилликни 1970 йил 5 сентябргача бажарамиз, деб қарор қилишган.

Байрам арафасида Ленин орденли электротехника заводи, 2-авторемонт заводи, Ленин номидаги индпошив фабрикаси, Марказий Универсал Магазин, «Қизил тонг» фирмалари ҳам юксак мажбуриятлар олдилар.

3 ноябрь куни Ленин район партия бюросининг йиғилиши ўтказилди. Йиғилишда район корхоналарининг беш йилликни муддатидан илгари бажариш учун бошлаган ташаббусини барча коллективларга ёйиш тадбири белгиланди.

Шуниси диққатга сазоворки, корхоналар мажбуриятни ўз имкониятларидан келиб чиқиб, зиммаларига олишган. Бу эса район меҳнаткашлари беш йилликни муддатидан илгари бажаришлари учун шароит яратиб беради. Ҳозирги кунда барча корхоналарда кўтаринки руҳ ҳукмрон. Ишчилар коллективининг байрам арафасидаги руҳи ҳамон давом этмоқда.

Яқинда Ўзбекистон КП Марказий Комитети Тошкентдаги 60 корхонанинг ташаббусини қўллаб-қувватлади. Бу корхоналар В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш ва беш йиллик топшириқни муддатидан илгари кутиб олиш учун кураш бошлаган эдилар.

Шубҳасиз, ишчилар коллективлари мусобақа байроғини беш йилликнинг барча йилларида баланд кўтариб, олға борадилар ва биз Ватан шон-шуҳрати учун бошланган янги ташаббусларнинг гувоҳи бўламиз.

Б. ҲАЛИЛОВ,

Ленин район партия комитетининг биринчи секретари.

ТЕЗ ВА ҚУЛАЙ

Турли шаҳарлардаги қариндошлар, ёр-дўстлар билан гаплашиш учун шаҳар телефон станцияси орқали заказ бериб, баъзан соатлаб кутишга тўғри келар эди. Энди ҳамшаҳарларимиз бундай қийинчиликлардан холи бўлдилар.

Марказий телеграфда автомат телефонлар ишга туширилди. Бу автомат телефонлар Тошкентдан сизни тўғридан-тўғри республика шаҳарларидаги телефон станциялари билан боғлайди.

Масалан, сизга андижонлик қариндошингиз билан гаплашиш керак бўлиб қолса, автомат телефон станциясига 15 тийин ташлайсиз. Дискадаги рақамлардан сизга керакли шаҳар телефон станцияси рақамларини терасиз. Станция билан боғланганлиги ҳақидаги товушни эшитгач, тегишли абонент номерини терасиз. Сиз ташлаган 15 тийин ўша ер билан бир минут гаплашишингизга ярайди. Агар, кўпроқ гаплашмоқчи бўлсангиз, ҳар бир минутда 15 тийиндан ташлаб туришга тўғри келади. Автомат ҳисобчи гаплашиш муддатингиз тугаётганлигидан огоҳлантириб туради.

Бу автомат телефонларда ҳозирча республикамизнинг Бухоро, Термиз, Қарши, Андижон, Самарқанд Фарғона каби шаҳарлари билан гаплашиш мумкин. Яқинда яна қатор автомат-телефонлар ўрнатилади. Унда иттифоқимизнинг Ленинград, Москва, Свердловск, Саратов ва бошқа шаҳарлари билан гаплашиш имкониятига эга бўлинади.

Шаҳарлараро телефон алоқасидаги бу янгиликлар шаҳарликларга жуда қўл келмоқда. Шунинг учун ҳам гаплашувчилар Марказий телеграф биносидан очиқ чеҳра билан қайтмоқдалар.

Ленинграддаги аниқ механика ва оптика институтининг бир гуруҳ олимлари ва инженерларига суюқлик шароитида ишлайдиган оптик системалар комплексини яратиш, тадқиқ қилиш ва жорий этиш учун 1967 йилги СССР Давлат мукофоти берилди.

Суратда: Давлат мукофотининг лауреатлари, техника фанлари доктори, Ленинград аниқ механика ва оптика институтининг кафедра мудири, иш раҳбари М. М. Русинов (чапда) ва шу институтнинг тажриба-конструкторлик бюросининг бош конструктори Э. М. Лившич.

ТАСС фотохроникаси. М. Блохин фотоси.

МЕҲНАТ—РОҲАТ

Қишлоқ меҳнаткашларининг оғирини енгиллаштираётган Трактор йиғув заводининг коллективи ўтган меҳнат ҳафтасини қувончли якунлади. Иш ҳафтасининг бешинчи куни завод конвейерларидан «Д-28_Х-3» маркали 82 та трактор тушди. Шу билан ноябрь ойида корхонада ишлаб чиқарилган шундай тракторлар сони 800 тага етди.

Унумли меҳнатдан сўнг ов ишқибозлари тезда тараддудга киришдилар. Завод партия комитети, комсомол ва касаба союз ташкилоти меҳнаткашларнинг икки кунлик дам олишлари мароқли ўтиши ҳақида турли тадбирлар белгиламоқда. Бу гал Сирдарё бўйларига бориб кузги ов мавсумида иштирок этишга мўлжалланган эди. Биринчи қор ёғишига қарамай тезда тараддуд кўрилди.

Старший инженер-технолог Г. Бугров ва пайвандчи В. Филиппов бошчилигидаги ўндан ортиқ киши машинага ўтириб йўлга чиқишди. Овчи кийимидаги ишчилар қандай ўлжалар билан қайтишганлиги ҳақида бугун иккинчи сменага ишга келганларида сўзлаб беришди.

Об-ҳаво ўзгарганлиги туфайли шаҳарда қолган ёшлар кинотеатрларга, янги очилган Тарих музейига, Санъат музейига, Ёшлик спорт аренасига бордилар. Ётоқхоналарда турувчи комсомол-ёшларга кино қўйиб берилди. Бадиий ҳаваскорлар концерти бўлди. Мароқли икки кунлик хордиқдан сўнг янги меҳнат ҳафтаси бошланди.

Ф. Курмашов бошлиқ 2-асбобсозлик цехи ва Г. П. Селяев бошлиқ 10-тишли ғилдираклар ишлаб чиқариш цехи коллективи меҳнатда ва мазмунли дам олишда ҳаммага намуна бўлмоқда.

Беш кунлик иш ҳафтасига ўтган шаҳар саноат корхоналарининг меҳнатчилари дам олиш кунларини ана шундай мароқли ўтказдилар.

Совет милицияси 50 ёшда

Эртага бутун мамлакатимиз Совет милициясининг 50 йиллигини нишонлайди. Анъанага айланиб қолган байрам кунларида зангори шинелли дўстларимизга, қаерда бўлмасинлар, хизматда муваффақиятлар тилаймиз.

Бугун биз жамоат тартибини сақлаш хизматчиларининг кундалик фаолиятлари тўғрисида ҳикоя қиламиз.

ХАЛҚ ОСОЙИШТАЛИГИ ПОСБОНЛАРИ

А. ТОШМЕТОВ,

3-ранг милиция комиссари, Тошкент шаҳар ижроия комитети жамоат тартибини сақлаш бошқармасининг бошлиғи.

Улуғ Октябрь ғалабаларини сақлаш ва мустаҳкамлаш мақсадида В. И. Ленин бошлиқ Совет ҳукуматининг кўрсатмаси билан Октябрь тонготаридаёқ ишчилар милицияси ташкил этилган эди. Ишчилар милицияси Совет ҳокимиятининг дастлабки даврларидан бошлаб халқ душманларига қарши қақшатқич курашга отланди. Бу жасоратли касб эгалари халқ манфаатини қўриқлаш йўлида жонларини ҳам аямадилар. Ўша дастлабки йиллардаёқ Ф. Цируль, С. Азимбоев, Бекулдибеков, Карташов каби Тошкент милициясининг ходимлари жасорат ва матонат намуналарини кўрсатдилар.

Тошкент милицияси Бутуниттифоқ фавқулодда комиссияси ва Қизил Армия отрядлари билан биргаликда исёнлар, иғвогарликларни тугатишда ҳам актив қатнашди. Империализм, оқ гвардиячилар, эсерлар, буржуа миллатчилари кўрсатмаси билан Осипов исёни уюштирилди. Бу исённи бостиришда Тошкент шаҳри жамоат тартибини сақлаш бошлиғининг ўринбосари Г. Лугин қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Милициямиз аҳолига ўтмиш сарқитларидан қутилишда, ўзбек хотин-қизларининг озодликка чиқишида ҳам катта ёрдам кўрсатди.

Партия ва совет органларининг ташаббуси билан кейинроқ ташкил этилган милицияга кўмак кўрсатиш жамиятлари жамоат тартибини сақлашда катта роль ўйнадилар.

Тўсатдан бошланган Улуғ Ватан уруши Совет кишиларининг тинч яратувчилик меҳнатини вақтинча тўхтатиб қўйди. Жанговар йилларда бутун мамлакат фашизмга қарши кураш лагерига айланди. Тошкент милициясининг 1 минг 600 дан ортиқ хизматчиси фронтга отланди. Ҳозирги кунда пойтахт милицияси сафларида Берлинга ғолибона кириб борган қаҳрамонлардан бири Чилонзор район милицияси бўлими бошлиғининг ўринбосари Н. Воҳидов, Александр Матросов хизмат қилган батальоннинг командири, мотооператив полкнинг командири А. Саркисян, Севостополь мудофааси қатнашчиси санитар дивизионининг старший инспектори Т. Аристархова ва бошқа ўртоқлар халқ тинчлигини қўриқлашда фидокорлик билан қатнашмоқдалар.

Улуғ Ватан уруши майдонларида жонини фидо қилган милиция ходимларининг хотирасини ҳурмат билан эсга оламиз. Милиция бошқармаси бошлиғининг собиқ ўринбосари М. Шатковский паспорт бўлимнинг собиқ бошлиғи Н. Мельников, кавалерия взводининг собиқ командири Ф. Пичужкин ва бошқаларнинг номи қалбларимизда абадий сақланади.

Урушдан кейинги йилларда Токшент милицияси халқ хўжалигини тиклаш ва фаровонлигини оширишда актив иштирок этган ҳолда тартиб бузарларга қарши курашни янада зўр ғайрат билан давом эттирди. Жамоат тартибини сақлаш органларининг асосий эътибори бу даврда жиноятларнинг олдини олишга совет қонунчилиги бузилишининг олдини олишга қаратилди. Партия ташкилотлари бўлинмаларда сиёсий ишни кучайтириб юбордилар. Милиция органлари сифат жиҳатидан ўзгарди. Ҳозирги кунда, масалан, Тошкент милицияси сафларида асосан коммунист ва комсомоллар ишламоқдалар, раҳбарлар оператив составининг 95,5 процентини эса олий ва ўрта маълумотли хизматчилар ташкил этади.

Милиция органлари ишини яхшилаш ва хизматчиларни янгидан-янги кураш жасоратларига руҳлантириш мақсадида «Жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизматлари учун» медали, «Милиция аълочиси» кўкрак нишони таъсис этилди. Тошкент шаҳри милициясининг ходимларидан майор А. Ҳолиқов, подполковник К. Тошматов, старшиналар Асқаров ва Н. Копосов биринчи бўлиб милиция аълочиси нишонини олишга сазовор бўлдилар. Ҳозирги кунда сафларимизда бундай аълочиларнинг сони 750 га яқиндир.

Фидокорлик билан, айрим ҳолларда эса жонини ҳам аямай жиноятга қарши курашган кишилар «Жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизматлари учун» медали билан мукофотланади. Эндиликда бундай медаль билан мукофотланганлар сони 100 кишига яқин.

Хизмат бурчига виждонан муносабатда бўлиш, топширилган иш учун юксак масъулият ҳис этиш, шахсий составнинг сиёсий активлиги ошганлиги социалистик мусобақанинг барча формаларини янада фаоллаштириш имкониятини берди. Энди айрим аълочилардан бутун коллективларнинг аълочи бўлишига эришиш вазифаси қўйила бошланди. Милиция старший сержанти О. Отахонов бошлиқ мотодивизион экипажи, милиция старший лейтенанти Д. Ҳамроев бошлиқ 2-дивизион ва бошқа коллективлар ана шундай аълочи экипажлардандир. Ҳозирги кунда 15 экипаж, 7 взвод ва 6 бўлинма аълочилар сафидан ўрин олди.

(Давоми 2-бетда)

Тошкентдаги «Октябрь революцияси» номли вагон-ремонт заводи коллективи меҳнатда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритмоқда. Айниқса заводнинг тепловоз-ремонт цехи планларни доимо ошириб адо этмоқда.

Суратда: тепловоз-ремонт цехининг илғор бригадири Анатолий Кураков (ўнгда) ва слесарь Рафиқ Алешовлар. Бу икки азамат кунлик нормаларини 120-130 процент қилиб бажаришмоқда.

Р. Жуманиёзов фотоси.

ЖАМОАТЧИЛАР ҲИССАСИ

1968 йил учун ҳамма газета-журналларга обуна бўлишга шошилмоқда. Чунки, обуна муддати тугашига саноқли кунлар қолди.

Обуна тўплашга жамоатчи матбуот тарқатувчилар муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Масалан, биргина трактор-йиғув заводида жамоатчи матбуот тарқатувчи Г. Коган ишчи хизматчиларни 3750 нусхада 15 минг сўмлик газета-журналларга обуна қилди. Ошхоналар трестида Винницкая «Партия турмуши» журналига кўп обуна тўплади. Шунингдек, радиодеталь заводида Литовкина, Политехника институтида Сотникова ва бошқа жамоатчи матбуот тарқатувчилар ҳам улардан орқада қолмаяптилар.

● ● ЧЕВАРЛАР ТОРТИҒИ

Кенг ва ёруғ цехда 80 га яқин қиз-жувонлар меҳнати авжида. Тикув машиналар гурунги тўхтамайди. Бу жой Бадиий буюмлар фабрикасининг 3-цехи. Цех чеварлари бугун лавсан ва чийдухобадан болаларга жажжи костюмлар гулдор кўйлаклар тикишмоқда. Янги фасонлардаги бу кийимлар кичкинтойларга жуда ярашади.

Старший мастер А. Каримова мастер М. Ҳасанова сменасида тайёрланган кийимларнинг сон ва сифатини кўздан кечирди. Бугунги иш ҳам унумли. 200 та костюм ва 80 та кўйлак тайёрланган. Шулардан 35 та костюм ва 15 та куйлак кунлик нормага қўшимча равишда тикилган. Демак, бу чеварлар қўшимча тикишган либослар билан 50 кичкинтойнинг чеҳрасини очиш мумкин.

Беш операцияни кетма-кет бажараётган В. Югай бошлиқ коммунистик меҳнат бригадасининг А. Вострикова, А. Палтаева, Н. Исматуллаева, Т. Алимуҳамедова каби тикувчилари кунлик иш нормаларини 120 процент адо этмоқдалар.

Фабриканинг қўлда ва машинада ироқи тикиш, шойи сўзаналар тикиш, дўппи ва кийим-кечак тикув цехларида шу кунларда 1900 га яқин хотин-қиз меҳнат қиляпти. Уларнинг қўлларидан чиққан бадиий хусндор буюмлар республикамиз меҳнат аҳлига манзур бўляпти.

● БУГУН ОКТЯБРЬ РАЙОНИДА

● ● САФЛАР КЕНГАЙМОҚДА

Бугун Октябрь район комсомол комитетида район мактабларининг юздан ортиқ аълочи ўқувчилари Ленин комсомоли сафига қабул қилиндилар.

Бошқа хонада комсомоллар билетларини янги комсомол билетларига алмаштирмоқдалар. Шу кунгача 26 минг комсомол билетларини янгисига алмаштириб олдилар.

ХОТИН-ҚИЗЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

Охунбобоев номли шаҳар маданият уйида алоҳида хона жиҳозланиб, район хотин-қизлар Совети ихтиёрига топширилди. Район партия комитети ва хотин-қизлар Советининг ташаббуси билан район хотин-қизлари ўртасида турли соҳаларда олиб бориладиган ишларни янада кучайтиришга қарор қилинди.

Ана шу мақсадда Советнинг 22 активи секциялар бўйича хотин-қизлар ўртасида ойда икки марта турли тадбирлар ўтказади. Хонада кундалик навбатчилик уюштирилди.

ЕР ШАРИДАН

ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИНИНГ ОВОЗИ

ДЕҲЛИ. 70 дан ортиқ халқаро ташкилот вакиллари ва жаҳоннинг кўпгина таниқли жамоат арбоблари иштирокида Деҳлида иш олиб борган араб мамлакатлари халқларини қўллаб-қувватлашга бағишланган халқаро конференция резолюция қабул қилди. Резолюцияда империалистик давлатларнинг хомийлигида Исроилнинг қўшни араб давлатларига қарши бошлаган агрессияси қаҳр-ғазаб билан қораланади.

Бирлашган Араб Республикаси, Сурия ва Иордания территориялари ҳали ҳам оккупация қилиб турилганлиги, дейилади резолюцияда, Исроил агрессиясининг агрессив ва мустамлакачилик мақсадларини очиқ-ойдин кўрсатиб турибди.

«Шу муносабат билан Деҳлидаги конференция қатнашчилари Исроил қўшинларининг Бирлашган Араб Республикаси, Сурия ва Иорданиянинг босиб олинган территорияларидан дарҳол ва сўзсиз олиб чиқиб кетилишини ҳамда ана шу жинояткорона агрессиянинг барча оқибатларини тугатишни талаб қиладилар...».

«Конференция қатнашчилари прогрессив ва тинчликсевар давлатлар ва шу жумладан, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар араб халқларини қўллаб-қувватлаб ижобий роль ўйнаётганликларини юксак баҳолайдилар». Конференция қатнашчилари барча халқларга мурожаат қилиб, улар «Исроил қўшинларининг босиб олинган территориялардан дарҳол олиб чиқиб кетиш учун бошланган кенг кампанияга қўшилишга ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ана шу районга доир резолюцияларини тезроқ амалга оширишга чақирадилар.

«Буларнинг ҳаммаси, — дейишади конференция қатнашчилари, — мазкур районда узоқ муддатли ва адолатли тинчликни вужудга келтиришнинг зарур шартидир». (ТАСС).

«Х-15» ҲАЛОКАТИ

НЬЮ-ЙОРК. Аэронавтика ва космик фазони тадқиқ этиш миллий бошқармасига қарашли учта «Х-15» ракетопланларидан бири навбатдаги тажриба парвози вақтида қулаб тушди.

(ТАСС).

УДИНЕДА ПОРТЛАШ

РИМ, 16 ноябрь. (ТАСС). Италиядаги Удине шаҳрининг марказини кучли портлаш ларзага келтирди. Динамит омбори осмонга учиб кетди. Фалокат натижасида 3 киши ўлди ва 80 киши ярадор бўлди. Бир неча уй вайрон бўлди, қўшни кўчаларда турган неча ўнлаб автомобиллар шикастланди.

Афғонистоннинг янги ҳукумати

КОБУЛ. Афғонистон парламенти подшонинг топшириғига биноан Нураҳмад Эттимади тузган ва тасдиқлаш учун парламентга тақдим қилган янги ҳукумат составини кўпчилик овоз билан маъқуллади.

Н. А. Эттимади янги ҳукумат составида айни вақтда ташқи ишлар министри вазифасини ҳам бажаради. (ТАСС).

ЭРТАГА — СОВЕТ МИЛИЦИЯСИ КУНИ

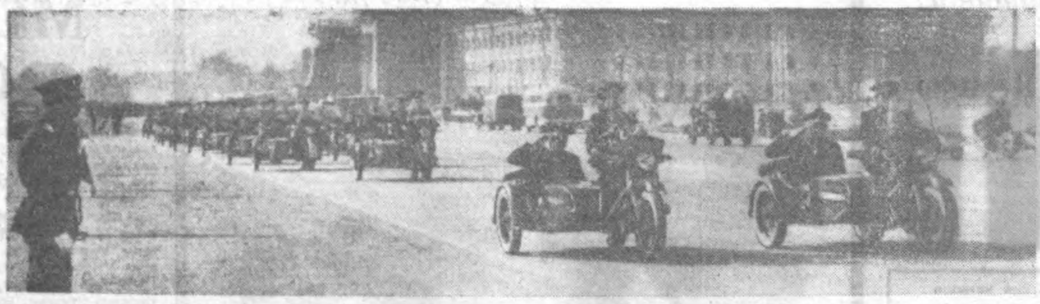

ХАЛҚ ОСОЙИШТАЛИГИ ПОСБОНЛАРИ

(Боши 1-бетда).

Тошкент милицияси хизматчиларининг фидокорлиги, матонати Тошкент зилзиласи кунларида айниқса ёрқин намоён бўлди. Бошқарманинг шахсий составн янада катта ҳушёрлик билан хизматга киришди. Марказий оператив пунктларда кун-тун навбатчилик жорий этилди, район милиция бўлимларида ёрдамчи группалар ташкил этилди.

Октябрь район милиция бўлимининг ходимларидан Тўйчиев, Абдуллаев ва Қодиров ўртоқлар ана шу таҳликали кунларда бир қотилни ўз вақтида қўлга туширдилар. Взвод командири милиция кичик лейтенанти Қурбонов рация орқали ГАЗ-51 автомашинаси ўғирланганлиги тўғрисидаги ахборотни олиши биланоқ жиноятчиларни қидиришга киришди. Ҳикматуллаев, Шамсиев, Кўчкиновлардан иборат мотопатруль бир соат давомида изма-из бориб, ўғриларни қўлга туширди.

Милициянинг кучи унинг халқ билан мустаҳкам алоқасидадир. Ҳозир шаҳримизда ишлаб турган 480 дан ортиқ кўнгилли халқ дружиналари сафида 17 500 га яқин киши қатнашмоқда. Бу катта жанговар армия демакдир. Милициянинг штатсиз ходимлари ҳам бизга бебаҳо ёрдам кўрсатмоқдалар. Ҳозир 480 га яқин штатсиз ходим бизга ёрдам бермоқда.

Курашларда тобланган Тошкент милицияси халқ манфаатларини ҳушёрлик билан қўриқлаб турибди. Бутун совет халқи қатори милициямиз ҳам юбилей йилида ўзига хос масъулият ҳис қилган ҳолда хизмат қилмоқда. Биз шу кунларда икки байрам тантаналарини бошдан кечирмоқдамиз. Бу йил совет милицияси ҳам 50 ёшга кирди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати милиция тўғрисида тинмай ғамхўрлик кўрсатмоқдалар, милиция органлари фаолиятини янада яхшилаш юзасидан кўрсатмалар бермоқдалар. Ана шу ғамхўрлик натижасида милициянинг оператив қуролланиши янада яхшиланиб, ходимларнинг профессионал маҳорати тинмай ошириб борилмоқда. Ёшлар кекса авлоднинг собиқ ўринбосарларидирлар. Тошкент милицияси сафларида умидбахш ёшлар жуда кўп. Шаҳар жиноят қидирув бўлимининг бошлиғи капитан И. Тўлаганов, 4-веддивизион взводининг командири сержант Р. Иноғомов, ОБХСС Куйбишев район бўлимининг оператив вакили старший лейтенант А. Шукуров, Киров район бўлимининг участка вакили А. Ковилов, милиционер М. Мирзаев каби ўртоқлар ёшлардан етишиб чиққан милиция ходимидир.

Партия ва ҳукуматимизнинг милициямиз фаолияти тўғрисида кун сайин кўрсатаётган ғамхўрлиги зиммамизга янада оширилган мажбурият юклайди. Буни биз жуда яхши тушунамиз. Бошқарманинг шахсий составн ўз фаолиятига танқидий муносабатда бўлмоқда.

Ҳар бир милиция ходими совет халқи Улуғ Ватан, жонажон партияга бутун ғайрат шижоатини, қалб ҳароратини бағишлашга тайёрдир. Биз оталар ишончига содиқ бўлиб, уларнинг ишини шараф билан давом эттириш ва жонажон Ватанимиз бахт-саодати йўлида хизмат қилиш учун бор билимимизни, ва куч-ғайратимизни аямаймиз.

Шаҳар аҳолиси осойишта ҳордиқ чиқариши мумкин. Чунки уларнинг тинчлигини мана шу сиз кўриб турган зангори шинелли кишилар қўриқлаб туради.

СУРАТДА: мотодивизион милиционерлари мотоциклларда худди намойишга отланганлай саф тортиб турадилар. Туни билан улар сергак бўладилар.

МАҲАЛЛАДА КЛУБЛАР

Ибратли иш тезда овоза бўлади. Глиэр номли маданият уйи бошлаб берган яхши ташаббус ҳам бутун Чилонзор районида қанот ёзди.

Маданият уйи ходимлари меҳнаткашлар билан ишлашда ўзига хос йўл тутдилар. Бу ерда ишлаб турган тўгаракларга тажрибали мутахассислар бириктириб қўйилди. Тўгаракларда машғулотлар олиб бориш учун ҳамма имкониятлар муҳайё қилинди.

— «Ҳар ойнинг биринчи куни — тўгарак аъзолари учун имтиҳон куни!» деган шиор ўртага ташланди. Бу кунда ҳар бир тўгаракнинг бир ой мобайнида қилган ишига якун ясаш одат тусига киритилди.

Маданият уйи дирекцияси ҳаваскорлар учун имтиҳон бўлган кунда корхоналар, муассаса ва маҳаллалардан меҳмонларни ҳам таклиф этишга қарор қилди. Бу тадбир, биринчидан, тўгараклар масъулиятини оширса, иккинчидан меҳнаткашлар учун меҳнатдан сўнг яхши маданий ҳордиқ чиқариш имконини берди.

Глиэр номли маданият уйи коллективининг ҳар икки маҳаллада битта клуб очиш ҳақидаги ташаббуси ҳам қизғин маъқулланди. Маданият ўчоғининг ҳозир ана шундай 10 га яқин филиаллари бор. Чунончи, Гагарин кўчасида очилган клуб ҳам ўз фаолиятини жонлантириб юборди. Бу ерда музика, адабиёт тўгараклари ишлаб турибди. Энг муҳими, клуб ёшларни тарбиялашда катта роль ўйнаяпти.

Райондаги бошқа маданият ўчоқлари ҳам Глиэр номли маданият уйи изидан бормоқда. Мевазор, Қурилиш ва бошқа маҳаллаларда амалга оширилган яхши тадбирлар бунинг исботидир.

КИЙИМ-КЕЧАКЛАР ЯРМАРКАСИ

Кеча Сапёрлар майдонидаги Модалар уйида республика улгуржи савдо ярмаркаси очилди. Бир ҳафта давом этадиган ярмаркани Ўзбекистон Савдо, Енгил саноат ва Маҳаллий саноат министрликлари ташкил этганлар.

Ярмаркада республикадаги барча кийим-кечак, пойафзал фабрикалари, модалар уйи, кўн комбинатлари ўз маҳсулотлари билан қатнашмоқда. Тошкентдаги ўнга яқин корхона ўз маҳсулотини тақдим этди.

Бу ерда кийим-кечакларнинг мингдан ортиқ намуналарини кўриш мумкин. Бир ҳафта давомида савдо ташкилотлари 300 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулот харид қиладилар.

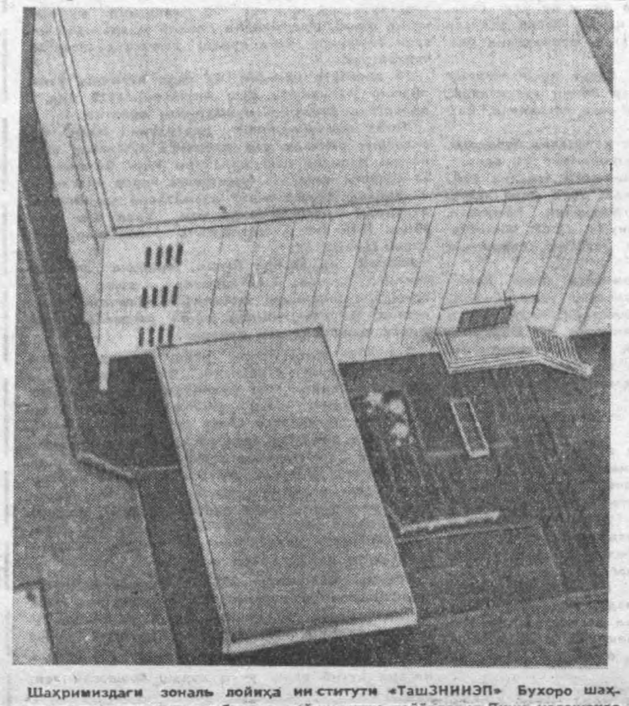

Шаҳримиздаги зональ лойиҳа институти «ТашЗНИИЭП» Бухоро шаҳри учун янги кинотеатр биноси лойиҳасини тайёрлади. Яқин келажакда томошабинлар бу кинотеатр хизматидан баҳраманд бўладилар.

Суратда: «Бухоро» кинотеатрининг макети.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

Эрталабки почтадан

ЯНГИ магазинлар

Яқинда Қорақамиш массивида янги озиқ-овқат магазини фойдаланишга топширилди. Магазин замонавий қилиб жиҳозланган.

Бу ерда харидорлар учун барча қулайликлар мавжуд. Шунингдек, массивда сабзавот дўкони ва газета киоскаси ҳам очилди.

Э. ИНОЯТОВ.
ишчи.

ТЕЛЕФОН ҚИДИРИБ

Ярим кеча эди. Қўшнимиз бетоб бўлиб қолди. «Тез ёрдам» чақириш керак бўлди. Югур-югур билан Бобожонов кўчасида бирорта телефон тополмадик. Шундан кейин Калинин майдонига югурдик. «Тез ёрдам»га хабар бериш учун шунча оворагарчилик.

Кўчамизга автомат телефон ўрнатиб беришларини илтимос қилиб, кўп жойларга мурожаат этдик. Лекин илтимосларимиз натижасиз қолиб кетди.

Шаҳар телефон станцияси ходимлари кўчамизга қачон автомат телефон ўрнатиб беришаркин?

Аҳоли номидан:
А. АЛИМУҲАМЕДОВ.

ТОПИЛМАС МАТОҲМИ?

Ҳар ким бирор нарсага ишқибоз. Мен бўлсам магнитафонга меҳр қўйганман. Ўзиям яхши нарса-да.

Лекин унинг лентаси нима деган гап. Қайси савдо магазинидан «лента борми» деб сўраманг «йўқ» деган жавобни оласиз.

Наҳотки шаҳар савдо бошқармаси магазинларни магнитафон лентаси билан таъминлашни ўйлаб кўрмаса.

С. ЯХИН.

Милиция капитани Ҳамдам Муҳамедов 24 йилдан буён ўз бурчини шараф билан адо этиб келмоқда. Фрунзе районидаги унинг участкаси илғор участкалардан биридир. Жамоат тартибини сақлашдаги узоқ йиллик ҳалол хизматлари учун у уч марта ҳукумат мукофотлари билан тақдирланган.

Суратда: «Милиция аълочиси» капитан Ҳ. Муҳамедов.

Р. БИБИШЕВ фотолари.

ҒАМХЎР КИШИЛАР

Икки бола вокзалнинг бир бурчагига беркиниб олиб, ўтган-кетганларни олазарак кузатишарди. Уларга ҳеч ким аҳамият бермасди. Лекин Владимирович бу ғалати йўловчиларга дарров эътибор берақолди. «Бола етти ёшда,—деб тахмин қилди у.—Лекин қиз бироз каттароқ кўринади». Болаларнинг ёнига борди-да, энгашиб, сўради:

— Нима қилиб юрибсизлар, болакайлар?

Нотаниш кишининг овозидан самимийлик сезган болалар унга ишонч билан боқишарди.

— Уйимизга боргимиз келмаяпти, амаки. Шу ерларда юравերамиз. Е. бўлмаса, болалар уйига юборақолинг,—деди қиз.

Милиционер Труш ҳайрон бўлди. Лекин улардан ортиқча гап суриштириб ўтирмади. Опаукани етаклаб, милиция болалар хонаси томон юрди. Йўлда иккови милиционер амакига оналарининг бераҳмлиги, уларни уйдан ўриб ҳайдаши тўғрисида сўзлаб беришди. Милиционер шу куни кечқуруноқ Толик ва Надянинг онаси ҳузурига борди. Юриш-туришидан қўпол, жаҳлдор эканлиги билиниб турган бу аёл болалари ортиқчалик қилаётганлиги тўғрисида уялмай-нетмай гапирди. Қўшнилар эса унинг ўқтин-ўқтин маст бўлиб, жанжал қилишидан шикоят қилишди.

Иван Владимирович бўлимга хомуш қайтиб келди. Йўл-йўлакай у сингил билан укани қандай қилиб яхши йўлга солиш ҳақида ўйлади. Ниҳоят: «Буларни болалар уйига юбориб, вақти-вақти билан хабардор бўлиб тураман», деган қарорга келди. Ана шундай қилиб, «Ваня амаки» болаларнинг меҳрибон, ғамхўр кишисига айланди. Кичкинтойлар унинг келишини бесабрлик билан кутадиган бўлиб қолишди.

Милицияда хизмат қила бошлаган дастлабки йилларда Иван Владимирович учун болалар қаровсизлигига қарши курашиш муҳим масала бўлиб қолган эди. Уруш қанчадан-қанча болаларни етим қолдирди, уларни кўчада дайдишга мажбур қилди. Лекин коммунист Труш каби оддий совет кишилари уларнинг йўлдан тойишига бефарқ қарамадилар.

Иван Владимирович Труш 22 йил давомида кўпгина кишиларга ёрдам кўрсатди. Кўпгина кишилар уни ҳурмат-эҳтиром билан тилга олишади.

Дарвоқе, милиция старшинасини ҳамма ҳам кўнгилхушлик билан эслайди дейсизми? Бойлик кетидан қувган, текинтомоқ безориларнинг Трушни кўргани кўзи йўқ.

Тошкент станцияси йўл бўлимининг ОБХСС жиноят қидирув ходимлари Иван Владимировични тез-тез операцияларга таклиф этиб туришади. Безориларга қарши курашда чиниққан ва тадбиркор милиция ходимининг уларга кўп ишда ёрдами тегади. Бир куни кеч оқшом вақтида унга номаълум шахс ҳужум қилди. Лекин Труш эсанкираб қолмади. Тезда аҳволни тушуниб, рақибидан ғолиб чиқди. Ҳужум қилган безоригина эмас, Новосибирск ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида катта-катта жиноятлар қилган ашаддий ўғри эканлиги маълум бўлди.

Ҳукумат милиционернинг меҳнатини юксак баҳолади. У «Жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизматлари учун» медали билан мукофотланди.

Р. ГУСАКОВСКАЯ.

ФОТОРЕПОРТАЖ

МЕНИНГ МИЛИЦИЯМ

Зангори шинелли дўстларимизнинг хизмати осон эмас. Улардан бутун куч-ғайратни сарфлаш, истаган дақиқада меҳнаткашлар манфаатини мудофаа қилишга тайёр туриш талаб этилади. Милиционер ҳаётини хавф остида қолдириб бўлса ҳам, курашга тайёр бўлиши лозим.

Биз уларни жамоат жойларида, ишхонада, хонадонларимизда учратамиз. Хуллас, зангори шинелли, қадрдонларимиз ҳамиша, ҳар қаерда бизни қўллаб-қувватлашга тайёр.

Балки сиз булар (Р. Бибишев олган биринчи сурат) парадга тайёргарлик кўраётир, деб ўйларсиз. Йўқ, ундай эмас. Бу анъанага айланиб қолган хизмат одати. Шаҳар жамоат тартибини сақлаш бошқармаси дарвозасидан милиция мотополки шаҳар кўчаларида патруллик хизмати олиб бориш учун отланмоқдалар.

Милициямиз суд ва прокуратура ходимлари билан ҳамкорликда совет қонунларига риоя қилинишини ҳушёрлик билан қўриқлаб турибдилар. Бегуноҳ кишини жиноий жавобгарликка тортиш ва аксинча жиноятчини то муддати тугамагунча озодликка чиқариш мумкин эмас. Шунинг учун ҳам Киров район прокуратурасининг терговчиси (суратда чапдан ўнгга) Б. Ким, тергов бўлимининг бошлиғи Ш. Шоҳайдаров, оператив бўлим бошлиғининг ўринбосари Г. Кондратьев, жиноят қидирув бўлимининг бошлиғи Т. Исабоев жиноий ишни ўрганмоқдалар.

Бу нозик ишда бироз бўлса ҳам хатога йўл қўйиш мумкин эмас. Район ходимлари ишда катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Кўча ҳаракатини тартибга солиш дивизионининг офицери Пётр Михайлович Иванов (учинчи сурат) ҳамиша тиниб-тинчимайди. У 1957 йилда Совет Армияси сафидан қайтиб келгач, шаҳар Давлат автоинспекциясига ишга кирди.

Мана бу йигитларнинг (тўртинчи сурат) иши бошқачароқ. Бу аппарат жиноятга қарши белгиларни аниқлайдиган асбоб эмас, албатта. Милиционерлар кундалик хизматлари билан банд: навбатдаги ҳаваскорлик кинофильми суратга олинмоқда. Бу фильм томошабинларга осойишталигимиз посбонлари бўлган кишиларнинг мураккаб фаолиятлари тўғрисида ҳикоя қилади.

Ер шарида

ШИПДАГИ КЎЗЛАР

«Шипдаги кўз» Беверли-Хилсдаги (Лос-Анжелос яқинидаги шаҳар) «Фрайарс клаб» ёпиқ қиморхонасининг энг уста қиморбозлари чўнтагидан миллионлаб долларларни тортиб олиши мумкин. Федераль Катта жюри бу клубдаги лўттибозлик ўйинларини бир ойдан зиёдроқ текширмоқда. Икки хонада қимор ўйналадиган стол устига шипга тешик қилинган экан. У ерда яшириниб олган кузатувчи махсус оптик мослама ёрдамида карта ўйнаётганлар қўлидаги карталарни бемалол кўриб туради. Унинг қўлида микропередатчик бор. Стол ёнида ўтирган шеригининг қулига ёки оёғига приёмник боғлаб қўйилган. Бу приёмник енгилгина нина санчиб, шипдаги шериги кўрганларидан хабардор қилиб туради.

Шундай қилиб, «жин рамми» қимор ўйинида уста деб ном чиқарган миллионерлар ва бошқа машҳур кишилар миллионлаб доллар пул ютқазишди. Улар ўзларининг алданаётганликларини билишмас эди. Ашулачи Тони Мартин, қизиқчи Фил Сильверс, пойафзал саноати эгаси Гарри Карл ва бошқа маҳаллий миллионерлар жабрланган гувоҳ тариқасида Катта жюри олдида жавоб бердилар. Миллион доллар пул уларни ажаблантирмайди. Улар айбланувчи сифатида Катта жюрига чақирилган кишиларни кўриб ҳайрон бўлиб қолишди. Масалан, терговга чақирилган Лас-Вегасдаги меҳмонхона эгаси Морис Фридман 25 миллион долларнинг баҳридан ўтиб, бармоғи изи шипда қолган электроника мутахассисини махсус равишда ёллагани ёки йўқлиги ҳақидаги саволга жавоб беришдан бош тортди. Беверли-Хилсдаги кўп ресторанларнинг ҳам хўжайини Эл Мэтис, қиморхоналарнинг эгалари, ўтмиши номаълум бўлган кўпгина корчалонлар жюри олдида жавоб бермоқда.

Римнинг муниципиал хазинасида бор-йўғи 130 миллион лир (1 сўмга тенг) пул қолди. Италия пойтахтининг мэри шу муносабат билан ўз дўсти, молия министрига хат юборди. «Қадрли дўстим Коломбо, — деб ёзади Америго Петруччи, — аҳвол шу қадар ҳалокатлики, дарҳол унга аралашиш зарур, акс ҳолда шаҳар дарвозаларини беркитиб қўйишга тўғри келади» шаҳарнинг йил охиригача яшаши учун 13 миллиард лир етишмай қолди.

Қашшоқликда Рим ягона шаҳар эмас. 8050 муниципалитетдан 3518 тасида маблағ доимо етишмаётир. Маблағ топиш учун турли чораларни кўришга мажбур бўлмоқдалар. Иш шунгача бориб етдики, Марсала (Сицилия) шаҳри мэри шаҳар ратушасини сотмоқчи бўлди. Одатда муниципалитетлар кредит олишни афзал кўради, асосий қарз берувчи бўлган давлат эса кредитларни ўзи билганча тақсимлайди, яъни сиёсий жиҳатдан тарафдор бўлган муниципалитет қарз беради-ю, бошқаларини четлаб ўтади.

Италия сиёсий партиялари маҳаллий органларнинг молиявий аҳволи ҳақида доимо бош қотиришга мажбурлар.

(«За рубежом»дан).

ҲАММАВАҚТ СЕЗГИР

Чорраҳада кўча қоидасини бузиб ўтган мотоцикл, инспекторнинг ҳуштагига ҳам тўхтамади. У ўнгдаги тор кўчага кирди-ю, аста-секин кўздан ғойиб бўла бошлади. Унинг кетидан қувган машина бекор қайтди.

Нима ҳам бўлди-ю, йўлимиз тушиб, бир куни Чилонзор район милициясининг олдидан ўтиб қолдик. Шунда машинадан пачақланиб кетган мотоциклни туширишиб бир ўспирин йигит билан бирга ичкарига олиб кириб кетишди. Ҳайрон бўлдик. Бу, балки ўша, қоидани бузиб юрган мотоциклчидир. Биз ҳам улар кетидан беихтиёр эргашдик.

Иккинчи хонада ўтирибмиз. Тўғримизда баланд бўйли, юзлари офтобда қорайган, кенг елкали киши ҳалиги ўспирин йигитни сўроқ қиларди:

— Қани айтчи, Қобил? Бу мотоциклни қаердан ўғирладинг!

— Мотоцикл ўзимники.

— Ёлғон. Менга Алфрид ҳаммасини айтиб берди. Бундан ташқари, сен яна учта мотоциклни ўғирлаган экансан.

Стулда ўтирган 16-17 ёшлар чамасидаги ўспирин ўрнидан туриб кетди-ю, нима дейишини билмай яна қайта ўтирди.

— Нима, Алфрид бўлмаса ёлғон гапирибдида.

— Ҳа, ёлғон.

— Қани Алфридни олиб киринглар-чи, — деди эшик ёнида турган милиционерга.

Боланинг ранги ўзгарди-ю, ўрнидан туриб ҳаяжонланган ҳолда:

— Йўқ, ҳаммасини бирма-бир айтиб бераман. Бу ишларни Алфриднинг ўзи қилган, — деб юборди.

Шу йил ёзнинг саратон кунлари эди. Чилонзорда мотоциклар йўқола бошлади. 8-кварталдаги 52-уйининг 52-хонасида истиқомат қилувчи Гусков мотоциклини ўғирлатганлиги ҳақида милиция органларига хабар қилиб, шубҳаланган кишиларни бирма-бир айтиб берди.

Бу қандай гап. Бир ойда тўртта мотоциклнинг ўғирланиши милиция ходимларини ташвишга солиб қўйди. Бу иш билан шуғулланишни бош оператив ходим старший лейтенант Мирзааҳмад Иноятов раҳбарлигидаги оператив группага топширилди. Қидиришлар бошланди. Изланишлар натижасида ўғирланган мотоциклнинг биттаси Қатортолдаги жўхорипоя ичидан топилди ва эгасига қайтариб берилди. Ўғри эса ўлжасини олиб кетишга қайтиб келмади.

Ким бўлиши мумкин? Мирзааҳмад ака шубҳаланган кишиларини бир-бир кўз ўнгидан ўтказа бошлади. Унинг фикри бугун стулга ўтирган Қобилда тўхтади. Уни уйига қидириб боришди. Оиласидагилар Қобилни уйда тунамаётганлигини айтишди. Яна қидиришлар бошланди. Бир ҳафта ўтар-ўтмас уни Муқимий кўчасидан биз кўрган аҳволда тутиб келишди. Қобилнинг яна уч ўртоғи ушланди. Улар еттита мотоцикл ўғирлашган экан.

Мирзааҳмад аканинг фақат битта жиноят ишини очганлиги ҳақида гапирдик, холос. Мирзааҳмад ака 20 йилдан буён милиция органларида ишлаб келмоқда. Унинг ана шу босиб ўтган йўлига бир назар ташлайлик.

19 ёшида партия йўлланмаси билан Уйчидаги ҳозирги Ўзбекистон кўчасидаги 3-район милициясига ишга келган Мирзааҳмад акани участка бошлиғи қилиб ишга олишди.

Мирзааҳмад ака 1953 йилдан бери қидирув ишида ишлай бошлади. Бу иш унга олдин анча қийин туйилган бўлса ҳам, кейинчалик кўникиб кетди. Ҳозир янги ишга келган киши аввало Мирзааҳмад ака мактабини ўтаб чиқади. Хуршид Умаров ва Анвар Каримжоновларни олайлик. Улар ўзларига берилган топшириқларни ҳалоллик билан бажариб, коллектив ҳурматига сазовор бўлишди. Бунда Мирзааҳмад аканинг меҳнати оз дейсизми. Партия ва ҳукуматимиз унинг бу меҳнатларини тақдирлади. Бир неча марта шаҳар Советининг ёрлиқлари билан мукофотланди.

Ҳозир Чилонзор район милиция бўлимининг қидирув бўлимида бош оператив ходим бўлиб ишлаётган Мирзааҳмад акани ҳамкасблари ҳурмат билан: бизнинг чинакам акамиз дейишади. Бу сўзда жон бор. У жиноятларни очишда, кишиларни тўғри йўлга қайтаришда ҳормай-толмай ишлаб келмоқда. Бугунги байрамда биз унга сиҳат-саломатликлар тилаймиз.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

АДАБИЙ МЕРОСИМИЗДАН

Тўлаган Хўжамёров — ТАВАЛЛО

АДОЛАТ ЖАРЧИСИ

Улуғ инқилоб арафасидаги адлу инсоф ва маърифатпарварликни изчил ташвиқ этувчи адабий ҳаракатчилик мактабининг йирик ва етук намояндаси бўлган шоир Таваллонинг ижоди ўз даври учун чуқур маърифий ва тарбиявий характер касб этганди. Отахон адибимиз академик Ойбек «Болалик хотиралари» қиссасида шоир Тавалло ижоди билан илк бор танишувдан олган чуқур таассуротларини: «Айвонда мук тушиб, Таваллонинг шеърларини ўқишга киришаман. Ҳажвий шеърларида эски одамларнинг тўй-ҳашамларини хўп танқид қилган. Кўпгина шеърларида ҳаёт лавҳалари, манзаралари яхши тасвир этилган. Менга жуда қаттиқ таъсир этади. Тўю базмлар, бойларнинг фиску фужури, халқнинг саводсизлиги, маданиятсизлик қолоқлик тўғрисидаги ҳар хил ўткир иборалар менга ғоят таъсир қилади. Айниқса, мактаб масаласи, театр ҳақида, ёшларнинг биринчи марта томоша қўйганлари ҳақида ёзганлари ғоят таъсирли. Ўқийман, диққат билан берилиб узоқ ўқийман..: Ҳажвлари ўткир сўзлари юракдан айтилган, самимий... Шеърлар рангдор, жонли, тили ўзига хос, равон»—дея эслайди.

Ўз даврида ана шундай ҳурмат ва шуҳратга сазовор бўлган шеърлари, айниқса, ҳажвлари оддий халқ орасида кенг тарқалган шоир Тўлаган Хўжамёров Тавалло 1872 йилда Тошкентнинг «Кўкча» даҳаси (ҳозирги Владимир маҳалласи)-да туғилди. Яхши тарбия олди. Ёшлигидан хусусий мутолаага берилди. Мадрасада ўқиб юрган вақтларидаёқ бадиий адабиётга зўр ҳавас билан қаради. Ўзбек ва форс адабиёти классикларининг ижодини чуқур ўрганди. Шунингдек, у араб, форс турк ва озарбайжон тилларини ўрганди. Ўзи ҳам «Тавалло» тахаллуси билан шеърлар ёза бошлади. 1900 йиллардан бошлаб унинг шеърлари «Туркистон вилоятининг газети», кейинроқ «Тараққий», «Шуҳрат», «Садойи Туркистон», «Садойи Фарғона» каби газеталарда мунтазам суратда чиқиб турди. 1913 йилда ўз шеърларини тўплаб, «Баёз» шаклида нашр эттирди.

Таваллонинг революциягача бўлган илк ижодий фаолияти ғоявий йўналиши жиҳатидан анча қоришиқ ҳолда намоён бўлади. Шоир кўпинча жадидлар таъсирига берилади, лекин 1910 йиллардан кейин шоирнинг ижодида сезиларли ўзгаришлар юз беради. У ҳаёт ҳодисаларини кузатар экан, миллий буржуазия ва уларнинг изчил маддоҳлари бўлган жадидларнинг «ватан», «халқпарварлик», «маърифатга ташвиқ» ниқоби остида маҳаллий ҳукмрон табақалар манфаатларинигина кўзлаб ҳаракат этаётганликларини англай бошлайди. У ўзининг 1910—1917 йиллар мобайнида ёзган «Йўх-йўх-йўх», «Ёшларга илтижо», «Қаҳатчилик ҳақида», «Ибрат боғида», «Чопиштиромиз», «Оламга бир назар». «Мазлума қизлар тилидан» каби қатор шеърларида аҳоли камбағал табақасининг оғир ва аянчли аҳволини, уларнинг чекаётган машаққатларини аниқ ва ҳаққоний чизади; маҳаллий бойларнинг ноинсоф, виждонсизликлари. фиску фужур ва маънавий разолатларини беомон фош этади, очиқ ва аччиқ танқид қилади. Ёшларни илм ва маърифатни эгаллашга чақиради.

Шунинг учун ҳам Тавалло кўпгина ўз фикрдош ва сафдошлари каби «қадди букук ва кўнгли синиқ» тоифа халойиққа чинакам эркинлик бахш этган улуғ Инқилобни қувонч билан қаршилайди. «Йўғу борини захматкаш» эл хизматига қўяди. 1917 йилдаги қаҳатчилик вақтида хонавайрон бўлган ва оч-яланғоч қолган бева-бечораларни бир неча ойлар давомида ҳар куни бир маҳал иссиқ овқат билан таъминлаб туради. 1918 йилда коммунистик партия сафига кириб, бир неча йил давомида Тошкент эски шаҳар фавкулодда комиссиясига бошчилик қилади. Инқилоб душманларининг фитналарини фош этиш ва хуружларини бостириш борасида фаол иш олиб боради. Янги иқтисодий сиёсат даврида эса Тошкент шаҳар матлубот кооперациясининг ташкилотчиларидан бири сифатида фаол иш олиб боради. Давлат ва жамоатчилик фаолияти билан ёндош тарзда адабий ижодий меҳнатини ҳам давом эттиради. «Муштум» журнали ташкил қилинган кундан бошлаб, унинг энг актив муаллифларидан бири сифатида «Мағзава» тахаллуси остида ўзининг ўткир ва оташкор ҳажвий шеърлари билан мунтазам суратда чиқиб туради.

Мазкур ҳажвларида шоир диний хурофот, бидъат ва жаҳолатпарастликни беомон фош этди; совет тузуми меҳнаткаш оммага янги ҳаёт йўлини очиб берганлигини қизғин табриклади. Тараққиётга тўсқинлик қилишга интилаётган кулаклар, руҳонийлар ва шу каби ғаламусларнинг сирларини беаёв фош этди. Ёшларни хурофот ва бидъатни парчалаб, илм-маърифат қўйнига отилишга чақирди.

Тавалло 1939 йилда вафот этди.

ГАЗЕТА ҲАҚИНДА

Яшнатиб дил ғунчасин, фасли баҳор айлар газет,
Сув беруб, кўнгул боғини сабзазор айлар газет,
Шарқдин Мағрибгача бўлғон ҳаводисни ёзуб,
На гўзал, марғуб хабарлар ошкор айлар газет.
Кўб ўқур бўлсанг, бўлурсан эларо чўх нуктадон,
Сўзлаганда, сўзларингни беғубор айлар газет.
Гоҳ-гоҳи келмайин, аҳли тараққийни билинг,
Шавқида термултуриб кўб интизор айлар газет.
Чиқса бир хурсандчилик бир сафҳасида дурт ўлуб,
Билмаюрмизким, надин беихтиёр айлар газет.
Ноумид ўлма, чиқар бир кун тараққий ёшлари,
Ёрдам айлаб миштарийлар [1] бешимор айлар газет.
Бир неча бидъатларимиздан ёзуб берсанг хабар,
Бас мукофотиға сенга бахтиёр айлар газет.
Вақти иқбол ел каби дил қуфлимиз очсанг агар,
Бу Тавалло, бир куни бошга тумор айлар газет.

1. Миштарийлар—обуначилар маъносида.

● ●

ҚАЛАМ

Мухбир ўртоқлар билинг, руҳнинг ғидросидур қалам.
Дил ўйини ярқиратғон пурзиёсидур қалам.
Матбуот майдонида ўйнат қаламни ҳар тараф,
Мард йигит душманга отган ўқ «ё» сидур қалам.
Ишга кирганда қаламни тўхтатолмас ҳеч киши,
Кўп китобхонларни билсанг, пешвосидур қалам.
Қоғози кўз пардаси бўлса ёзарда мухбирнинг,
Кўб ёзувчилар кўзин оқу қаросидур қалам.
Махфий сирларни очиб ташлаб жаҳон айвонига,
Кўп синиқ дилларни билсанг мумёсидур қалам.
Бўлса ҳар қайси шаҳарлар ичра Шўро душмани,
Ошкоро ёзадур, они жазосидур қалам.
Таърифи битмас-туганмас гавҳари ноёбдур,
Йўлда қолғонларни бир ҳожатравосидур қалам.
Қилни қирққа ёрадур ширин-шакардан ёзсангиз,
Ёзса, аччиқ матбуотнинг аждаҳосидур қалам.
Парча қоғоз ҳам қалам ажратма ёндан, Мағзава,
Дунёда билсанг кишининг ошносидур қалам.
1929.

● ●

МАЗЛУМА ҚИЗЛАР ТИЛИНДАН

Оталар кўрсатинг йўл бизга ҳам илму саноатдин,
Ўқутинг, қутқоринг бечора қизларни ҳалокатдин,
Солинг ҳар ерга мактаб, қўл йиғинг баъзи адоватдин
Зарурдир илм ўқумоқ, бизлара ҳар қайси бобатдин,
Билингиз, фойда йўқ сизлара кўп тўю зиёфатдин,
Китобатлар олинг бизлар учун маржон керакмасдур,
Беринг қоғоз, қаламлар, зеби гардонлар керакмасдур,
Тумору, чўлфи, сўлфи, дурри ғалтонлар керакмасдур,
Тўқуз-тўқуз чўяндин бизга қумғонлар керакмасдур.
Илм бизлар учун ортиқ, сизи қилғон бисоатдин.
Букун безордурмиз сизни қилғон қўш фалакларлардин,
Босиб чанг ётгучи дорларни устида алаклардин,
Зару кимхобу шолу атласу турли йифаклардин,
Қасам биллоҳ, нечдук баргаку олтин зиракклардин,
Ўқутинг, қутқоринг дунёда бизларни маломатдин.
Илоҳи, таня-таня ўлсун ул қўлтуқ туморимиз,
Чунон юз пора ўлсун уй ичида зардеворимиз,
Нисор ўлсун, ота, урфон учун бу йўқу боримиз,
Бўлакдек биз ҳам эмди илм ўқумоққа хуморимиз
Канизакмизму бизлар, кўрқунг, эй, вахми қиёматдин.
Дуо айланг, оналар, эмди бидъатлар қуриб кетсун,
Биз учун сизни қилғон мол сандиқда чириб кетсуй,
Оталар раҳм этуб, мактаб солуб, бизларни ўқутсун,
Агар ўқитмаса Лут қавмидек бизларни ер ютсун,
Ўлим бизларга ортиқ илмсиз дунёда роҳатдин,
Ўқутқон сўнгра берганда куёв тенгдошимиз ўлсун,
Иков ҳам илмлик, ёшликда бирдек ёшимиз ўлсун,
Жаҳонда шод ўлуб ҳам охират қардошимиз ўлсун,
Агар чолларга тушсак заҳр ичган ошимиз ўлсун,
Илоҳо, сақла бизни дунёда мундоқ фалокатдин.
Илоҳо, баҳра бер бизларга ҳам илму фунунлардин,
Хабардор ўл ҳамиша биз каби бахти забунлардин,
Маориф ёди бирлан кўздин оққан чашми хунлардин,
Етуштур илм ўқуғон бизга, ёраб раҳнамунлардин,
Тавалло, айлагаймиз кўз тутуб тингла шафоатдин.
1913.

Октябрь ашуласи

(«ЎЗИМ ҲАР ЖОЙДАМАН, КЎНГЛИМ СЕНДАДУР» ВАЗНИДА)

Октябрь — сен бизни озод айладинг,
Занжирларни узиб, барбод айладинг,
Камбағаллар кўнглин кўб шод айладинг,
Ободонлиғ ўзинг бунёд айладинг,
Қилсин тинмай бойлар армон, Октябрь!
Бойлар кетди қия бўлиб, тўплашиб,
Заҳар-заққумлардан бир-бир хўплашиб,
Сичқон инин бир тангадан жўплашиб,
Бизлар қувдик ишчи-деҳқон бирлашиб,
Таҳсин сенга, эй қадрдон Октябрь!
Кўрса қизил аскарларингни бойлар,
Юрак ўйнаб, зириллашиб, «вой-войлар»,
Яширинмоққа излаб ўзига жойлар,
Товуш чиқармасдан йиғлаб хиргойлар,
Бурчак-бурчакларда ҳайрон, Октябрь!
Қани масжидларда ёлғон зикрлар,
Ҳар жойда гап сотган чурук фикрлар,
Қаландар-маддоҳлар, икир-чикирлар,
Бир бойда юз ботмон экилмас ерлар,
Олсин тортиб ерин деҳқон, Октябрь!
Ёш қизларни сотиб олғон пулдорлар,
Ривоятлар сотғон аълам мурдорлар,
Никоҳ ўқуб чопон кийган беорлар,
Элликбоши, ҳаромхўрлар, маккорлар,
Ҳаммасини қилдинг яксон, Октябрь!
Ҳар йил шундоғ келиб-кетгил, Октябрь.
Бойларнинг бошига солиб нўқта бир,
Келганингда олдимизда тўхта бир,
Кўрсин сени бир хил кўзи сўхта бир,
Хайр энди, бўлғил омон, Октябрь!
1925 йил.

● ●

МЕНДАН НОН САВАТ

Сиз букун «Муштум» тағо, бизларни кулдирмай чиқинг,
Бой боболарни ёзиб, сочини юлдурмай чиқинг.
Мушт уринг бошига боплаб, локин ўлдирмай чиқинг,
Кўб қизиқ сўзлар ёзиб, кулкуга тўлдирмай чиқинг.
Учраса судранг эшонларни, чўмилтирмай чиқинг.
Йўқ эрур дунёда сизга мен каби хушторлар,
Кампиёз, сертуз қилиб ёздим, ўқинг ашъорлар,
Кўб гаримдори сепинг, еб кетмасин маккорлар,
Дам егизмасдан сузинг, келса агар ағёрлар,
Шеърдан белбоғ қилиб, қадни букилтирмай чиқинг.
Қайси бир жойларда бўлсангиз, ука яшнаб юринг,
Кўрсангиз журнал, газетларни мудом бошлаб юринг,
Ҳар тарафга кўзларингизни очиб, ташлаб юринг,
Дўстларни кулдириб, душман кўзин ёшлаб юринг,
Қўлға тушса зулм элин асло қутилтирмай чиқинг,
Баъзи бир хумсони кўрганда, хиром айлаб ўтинг,
Учраса мухлис-муридлар эхтиром айлаб ўтинг,
Ибрат олсин ўзгалар, бизга салом айлаб ўтинг,
Кулдириб, гоҳ йиғлатиб, ҳар хил мақом айлаб ўтинг,
Шартта-шартта сўзлабон, тилни тутилтирмай чиқинг.
Матбуот майдонида сиз ўзни чин Муштум қилинг,
«Ғинг» деса сизга, бировлар бир уришда гум қилинг,
Тарсаки бирлан уриб, бошини мисли хум қилинг,
Ул соқол мўйловларин қирқиб мозорда дум қилинг,
Кечани кундуз қилиб, кўзни юмултирмай чиқинг.

Нон сотувчи шоир: Мағзава
1928

ЁШЛАРДАН БИР ИЛТИЖО

Ёшлар букун билингиз,
ҳиммат, ғайрат қилингиз,
Мактаб сари юрингиз,
ўтмасин ой-йиллар.
Кўчада юруб бекорга,
бедана, каклик боқарга,
Чиқишуб самоварга
ўтмасин ой-йиллар.
Белбоқни катта бойлаб,
орасига пулни жойлаб,
Қабоқ[1] эшигин пойлаб,
ўтмасин ой-йиллар.
Элни кўруб ўйламай,
бир зарра ибрат олмай,
Трамвайдин тушолмай
ўтмасин ой-йиллар.
Сизларни Евупода,
юргизмагай пиёда,
Кўкрак очуқ, ёқада
ўтмасин ой-йиллар.
Ўтадур умр қиш-ёз,
сен ўйла эмди бир оз,
Бўлубон ҳунар жувонбоз,
ўтмасин ой-йиллар,
Қоровулчилик ҳунарми,
ҳеч нарса пул унарми,
Қулоғингга сўз кирарми,
ўтмасин ой-йиллар.
Кўзларни эмди ёшланг,
пиво, арақни ташланг,
Ёшларни йўлга бошланг,
ўтмасин ой-йиллар.
Оламда сизму танҳо,
кўз борму яка, аммо
Сўз дер сиза Тавалло,
ўтмасин ой-йиллар.
(«Садойи Туркистон» 1916 йил, 106-сон)

1. Қабоқ—майхона маъносида.

Оламга бир назар

Осмондаги сайёралар, боқғил қаёнга боралар,
Эй нафс ила авворалар, нечун билолмайсиз ҳануз!
Симсиз бировлар сўзлашуб миллат ғамини ўйлашуб,
Юрганда, сиз тўй-тўйлашуб, ҳеч бир уялмайсиз ҳануз.
Аскар отиб, бил, занбарак, борларни қилди бедарак,
Сиз боғда чалиб тартарак, собқон отолмайсиз ҳануз.
Ғирамафон айлар садо, бир игна бирлан минг наво.
Патнус олиб. эй бедаво, тинч ухлаёлмайсиз ҳануз.
Гимназу семнарга бориб, таҳсин улум этти ўқуб,
Сизлар ҳамон замбил тўқуб, адрес ёзолмайсиз ҳануз.
Мактабни қадрин билмайин, инсон каби иш қилмайин,
Ҳозирда ўзга келмайин, ҳеч ибрат олмайсиз ҳануз.
Руслардин ибрат олмайин, ёшларни йўлга солмайин,
Тўй-маъракадин қолмайин ҳеч бир туролмайсиз ҳануз.
Чиқди бировлар осмон, машинаси айриплон.
Сизлар трамвайдин ҳамон нечун тушолмайсиз ҳануз.
Эй Тошкент аҳли букун, сизлар ўқунг илму фунун,
Илмсиз киши бўлғай забун, ёким билолмайсиз ҳануз?!
Ғафлатда кўр, чойхоналар, боқур кўрунг бедоналар,
Билмам, қачон уйғоналар, сиз уйғонолмайсиз ҳануз.
Кўр, Еврупо аҳли надан тинмай ўқурлар илму фан,
Кўкрак очуқ, сизлар чапан, инсон бўлолмайсиз ҳануз.
Ёзди Тавалло ҳасратин, билдурди сизга ниятин,
Севган аё ўз миллатин, деманг ёзолмайсиз ҳануз.
1916.

ҚАҲАТЧИЛИК ҲАҚИДА

Қайда кетти эътиборлар, ваҳ мурувватлар, дариғ,
Қолмади ҳеч бир кишида меҳру шафқатлар, дариғ.
Камбағал бечоралар ҳолин сўрар бир кимса йўқ,
Тортадур қимматчиликда кунда заҳматлар, дариғ.
Бойлар олди ғалла арзон чоғда омбор тўлдуруб,
Қамбағаллардин чиқар чанг, қилса ҳасратлар, дариғ.
Ўлди бу қимматчиликдин камбағаллар ҳоли танг,
Илтифот этмас ғанилар, йўқму ҳимматлар, дариғ.
Неча мискин уйларида йўқ ўлук, лекин азо,
Эрта-кеч бойларда кўрсанг айшу-ишратлар, дариғ.
Ағниё дермизми они боқмаса фақр аҳлиға,
Шулму инсофу диёнат бирла ҳимматлар, дариғ.
Ихтиёжин арз этуб борса гадо топмай, илож,
Бермаюр бир бурда нон ҳам шулму ҳурматлар, дариғ.
Тутмангиз уммид харгиз бо-ю боён аҳлидин,
Қилмағай хайру-саховот асли ҳаннотлар, дариғ.
Холимиз бўлди забун, афъолимиз ҳеч кимда йўқ,
Шул учунму бошлара тушди мусибатлар, дариғ.
Ўлса очликдан оромизда мабодо бир киши,
Боқмаюрмиз қайрулуб, йўқ бизда ғайратлар, дариғ.
Беш қўлин оғзига тиқди неча ноинсофлар,
Қолмади бойлар аро ҳеч тўғри ниятлар, дариғ.
Қўйни гўшти деб сотарлар эчкини қассоблар,
Минг бало келтурмасунму мунча сунъатлар, дариғ.
Баъзи газборчи сотурлар читлари сандуф дебон,
Босмасунму бизни эмди мунча зулматлар, дариғ.
Камбағал ўлдум деганда, боқмаюр ҳеч ким анга,
Бу на миллат, бу на журъат, бу на ҳимматлар дариғ.
Мен юрарман бошқалар кулганда бу аҳволга,
Бир қариш этдин тушуб, қилма мазамматлар, дариғ.
Ўйлангиз инсоф этуб ёшу қарилар эмди оз,
Ёзаман ҳаққонасин, йўқ менда тухматлар, дариғ.
Кел, Тавалло, сен ҳақиқат сўзни ёз, ёшурмайин,
Зое ўлмас миллата ҳар қанча хизматлар, дариғ.

(«Туркистон вилоятининг газети» № 58, 1916 йил. Шеър муаллифнинг хусусий архивига ҳам солиштирилди ва аслига мувофиқ жузъий ўзгаришлар киритилди).

КЕЛ

(ВАСЛИЙ ҒАЗАЛИГА МУХАММАС)

Баҳор ўлди, очилди ғунчалар,
ғунча даҳоним кел,
Муаттар айлабон кулбамни
бир йўл бўстоним кел,
Нисор айлай йўлунгга жисмим
ичра нақди жоним кел,
Сабоҳатлик нигорим, маҳваши
номеҳрибоним кел,
Равон азми сафар қил, лутф ила
сарви равоним кел.

Сени дарди фироқинг айлади
дил мулкини ғорат,
Тотуб заҳри ғаминг бемордурман
кўрмайин роҳат,
На бўлғай, эй жафопеша,
чиқарсанг бир келуб ҳожат,
Асири фурқат ўлдум қўнглума
йўқ сабр ила тоқат,
Мени кўп зор қилма тундхў,
ширин забоним кел.

Юрурсан тобакай, эй шўхлар
хўби ароз айлаб,
Етурман ҳасратингда тинмайин
ажзу ниёз айлаб,
Қадам бошимға еткурсанг,
на бўлғай сарфароз айлаб,
Рақиби рўсиёлар суҳбатидин
ихтироз айлаб,
Дуо кўйинг сари, эй воқиф
асрори ниҳоним кел,

Кўзум жайхунларининим,
мавж урди ҳаддидин ошиб,
Оқизди жисмими ҳар ён
бало тўфонидек тошуб,
Чиқай, мен сори кел ул
турраи зулфунгга чирмошуб,
Хироми ноз ила бу шаҳраро
сол фитнаи ошуб,
Ини фаттон кўз ила фитнаи
охир замоним кел,

Кўролмай кўз юзу қаддингни,
жононим, алам ичра,
Шарофатлу эрурсан,
якка юз минг муҳтарам ичра,
Сенингдек йўқтурур хотамсифат
соҳиб карам ичра,
Нишонинг истабон
саргаштаидурман ҳарам ичра,
Манам Рустам эрурман,
гар ўқурсан достоним кел.

Рақибим сорига йўл олди,
то ул ёр азм этти,
Боруб айшу фароғат бирла
тонг отгунча базм этти,
Тавалло рашкдин ўлманка
шул кун, вой, жазм этти,
Сани исминг била то бу
ғазални Васлий назм этти,
Ўқубон йиғларам, то чарх уза
чиққай фиғоним кел.

ТЕГИРМОН НАВБАТИ БИЛАН

ЯНГИ ЗАМОН РАМАЗОНИ

Ишчи ютди, бойлар ютқазди-ку,
Октябрь ойи бизни қутқазди-ку.
Салла-калланинг тушириб нархини,
Душманимиз игнадан ўтказди-ку.
«Раббимсан, ё раббимсан, ё рамазон,
Раббимсан оллоҳи, моҳи рамазон».
Бўлдингиз шарманда сиз пулдорлар,
Кўринишда муттаҳам дилдорлар,
Ҳирсдек қорни йўғон мурдорлар,
Энди бўлдингизми итдек хорлар,
«Раббимсан ё раббимсан ё рамазон,
Раббимсан оллоҳи, моҳи рамазон».
Саллангиздан ўргулуб кетсун қовок,
Бошингизда ўғрилар айтсун азон,
Умрингиз бўлсун эди тезроқ хазон,

● ●

Исмингиз бори имён ибнуя фалон,
«Раббимсан, ё раббимсан ё рамазон,
Раббимсан оллоҳи, моҳи рамазон».
Биз яшармиз хўжалар бўлса адам,
Яшасин деб Октябрь қўйдик қадам,
Оч кўзингни ўғри эшон муттаҳам,
Розимасмиз урмаса сизни қалам,
Бир куни бўлғай вужудингиз қалам,
«Раббимсан, ё раббимсан ё рамазон
Раббимсан оллоҳи, моҳи рамазон».
Сиз учун эди худодек Николай,
Қойил ўлдингизми, бир қуллуқ қилай,
Устингизда ғалва бордур бир талай,
Қабрингизнинг устида сурнай чалай,
«Раббимсан ё раббимсан, ё рамазон,
Раббимсан оллоҳи моҳи рамазон».
Энди йўқсуллар эрурлар шодмон,
Кўтариб байроқ, кезарлар ая-амон,
Камбағал шод, бойнинг кўзи қора қон,
Қочди эски ўғрилар мисли куён,
Эй вужуди қуп-қуруқ, силлиқ чопон,
«Раббимсан ё раббимсан, ё рамазон,
Раббимсан оллоҳи, моҳи рамазон».
1925 йил.

ЯҚИНДА ЖА-ЖА-ЖАҚДИР

Ер юзини «шоир» босиб кетажакдир.
Ҳар кишига «бир бош шоир» тегажакдир.
Ул «шоирлар» бир мирига тўрт юз грамм,
Бир нафасда шеър ёзиб беражакдир.
Баланд-пастлик жойларда қийналмангиз,
Ўқиб бермоқ учун ўзи келажакдир.
Илҳом келиб турса унга ҳар томондан,
Бир тўб қоғоз бир нафасда битажакдир.
Лайлак топган афандидай расво қилиб,
Оёқ, тумшуқларин буткул кесажакдир.
Тез хотирлик жўшга келиб, тошиб кетиб,
Тегирмонга бориб, тоғда юражакдир.
Мусобақа эълон қилса «Муштум» агар,
Ҳар ким сўзин шеър билан этажакдир.
1930.

Саҳифани филология фанлари кандидати Муҳсин Зокиров уюштирган.

Расмни 1916 йилда шоир Сидқий Хандайлиқий чизган.

Вадим Кожевников

ҚИЛИЧ ВА ҚАЛҚОН

Иоганн капитаннинг сўзини чўрт бўлиб:

— Жаноб штурмбанфюрернинг нотоб бўлишлари мумкин эмас, — деди.

Бу гап шу қадар ишонч билан айтилган эдики, ҳатто капитаннинг қўли беихтиёр кўтарилиб, сал бўлмаса партия табригини бериб юборай деди.

Барибир Вайс Коломбино варьетесига томоша бошлангунча етиб боролмади. Комендант соати жорий қилингани учун спектакллар соат бешдан бошланарди. Қўлидаги нарсалар билан варьетега бориш, айниқса алоқачи билан учрашиш ҳар қалай анча ноқулай эди.

Шунинг учун ҳам Иоганн «Гранд-отель»га кирди-да, навбатда турган полиция офицерига ўзини полковник Штейнглицнинг адъютанти деб танитиб агар полковник Штейнглиц ваъдасига кўра бир хоним билан келса, мана шу пакетни унга топшириб қўйишни илтимос қилди. Борди-ю, полковник «Палас» меҳмонхонасини маъқул кўриб қолгудек бўлса, у ҳолда бу нарсаларни ўзи келиб олиб кетишини айтди.

Варьетеда намойиш қилинаётган номерлар Иоганн Вайсга унча маъқул бўлмади. Дарвоқе, у илгари бундай томошаларни кўрмаган бўлса ҳам, бундан ортиғини кутмаган ҳам эди.

Саҳнага сийқаси чиқаётган калта зарбоп иштон кийган ориқ, ёшлари ўтиб қолганига қарамай, роса пардоз қилишган ўнта аёл чиқиб, оёқ ўйинига тушабошлашди. Уларнинг бунчалик тезкор ҳаракат қилишга нафаслари етишмаётганини яшириш мақсадида ясама табассум қилишаётганини кўриб Иоганнинг раҳми келди. Кейин чўмилганда киядиган калта иштон кийиб баданларига бошдан-оёқ қуюқ жез рангли мой суртган иккитаси чиқди-да қадимий ҳайкал тусини олишди.

Қобирғаларининг саналиб туриши ва ўмров суякларининг туртиб чиқиб туриши бу артистларнинг карточка билан на гўшт ва на ёғ олмасликларидан далолат бериб турарди. Улардан кейин саҳнага Чарли Чаплин қиёфасидаги масхарабоз югуриб чиққан эди, томошабинлар унга: «сотқин» деб хитоб қилишиб, олма пўчоқлари, папирос қолдиқларини отабошлашди. Масхарабоз ҳеч қандай ҳунар кўрсатгани йўқ, у ҳатто отилаётган нарсалардан ўзини олиб қочмасди, ҳам.

Маълум бўлишича, бу номер атайлаб шунгагина мўлжалланган томошабинлар қўлларига тушган нарсани отишар, масхарабоз бўлса қаршилик кўрсатмай, фақат қўли билан афтини яшириб турарkan.

Вайс бир нарсани пайқаб қолди. Ҳалиги масхарабоз бир зумгина Чарли қиёфасидан чиқиб бошқача тус оларди — ўша мўйлов, қош устига тушиб турган тимқора соч, кампирларникига ўхшаб турган даҳан бир лаҳзагина бир одамга шундай ўхшаб кетардики, Вайс унинг юрак ютганидан хавотирланиб ич-ичидан зил кетди. Лекин орадан бир сония ҳам ўтмай яна каттакон, тумшуқлари қайрилган ялпоқ ботинкали Чарли намоён бўларди.

«Икки Николь — икки саҳна акработлари» номери эълон қилинганда Вайс беихтиёр қимирлаб, олдинга силжиб қўйди.

Зални тўтун босган, тиқилинч, ғала-ғовур. Ҳарбийлар пиво ичишар, мойли шалдироқ қоғозларга газаклар ўраб келиб, қоғозларини шундайгина ўриндиқларга уйиб қўйишарди. Агар олдинги қаторда граждан кийимидаги киши ўтирган бўлса, оёқларини у ўтирган ўриндиқ суянчиғига қўйиб олишарди.

Ҳарбий полиция амалдорлари орқа қаторларда гоҳ-гоҳ қўл чироқларини ёқиб, беадаб аёллар билан ҳаддан ортиқ ҳаракат қилаётган солдатларни залдан чиқариб юборардилар.

Вайс, қадди-қомати келишган, қора трикодан сирма кийим кийган, бу акробат қиёфасидаги Зубовни дарров таниб олди. Текис сочлари орқага таралган, қошлари ингичка қилиб қирилган, лаблари билинар-билинмас бўялган акробат Николь ўз ҳунарини иштиёқ билан намойиш қиларди. Унинг ҳамроҳи эса, Иоганн ҳали у ҳақда ўйламагани учун қизнинг афти-ангорига разм солмаган эди. Зубовнинг қўлида қора илондек тўлғаниб, гоҳ унга чирмашар, гоҳо учаётган қуш тусига кириб котиб турарди.

Уларни узоқ олқишлашди.

Олқишларга таъзим қилгани чиқишганда Зубов ҳамкасбини қўлида кўтариб, юқорига ирғитган эди, у ҳавода умбалоқ ошиб, тўсатдан фашист тамғаси ифодаланган қанот сифат алвонни ёйиб юборди. Залдагилар қойил қолишганидан гуруллаб гулдурос қарсаклар билан уларни роса олқишлашди.

Бир қути глюкозали конфет кўтарган Вайс артистлар хонасига ўтиб, қия қоқиб қўйилган қоғозга «Икки Николь икки» деб ёзилган эшикни очди. У ойнадан кўриниб турган ўта пардозланган аёлга таъзим қилиб:

— Хоним, мен сизнинг санъатингизга жуда қойил қолдим — деди. Кейин «Қўлидаги конфет қутисини ойна курсисига қўйиб, жилмайганча Зубов томонга ўгирилди.

Бироқ у пинагини бузмай:

— Жаноб ефрейтор, — деди бепарволик билан, — муътабар ота-онангиз, албатта, бировнинг эшигини тақиллатмай кириш — одобсизлик эканини айтишган бўлса керак.

— Айбдорман,— деди Вайс ва ўнг келиб қолганидан фойдаланиб, паролга мувофиқ қўшиб қўйди:— Қайтадан ўн олти марта тақиллатишга тайёрман.

У жавоб кўтар, Зубов бўлса ҳамон индамасди. Бироздан кейин:

— Айтганча, сиз кимнинг ҳузурига келдингиз, жаноб ефрейтор?— деб сўради Зубов.

— Мен ўз миннатдорлигимни Николга билдирсам деган эдим...

— Улар иккита-икки Николь икки,— деб эслатди Зубов қатъий оҳангда.

— Э ҳа, мен уларнинг бошлиғига ўзимни танитмоқчи эдим,—деди Вайс асабийлашиб. У Зубовнинг нима сабабдан бу қадар ўжарлик қилиб паролга жавоб бермаётганини тушунолмасди.

— Бош Николь — ана,— деди Зубов, юзларидаги гримини артаётган аёлга кўзи билан имо қилиб.

Вайс аёлнинг ёнига бориб қайта таъзим қилди. Синчиков бўзранг нигоҳ Иоганнинг ўқрайган кўзлари билан тўқнашди.

— Эҳа, жаноб ефрейтор, олтмишинчи жойда ўтирган сизмидингиз. Менга айтадиган бирон гапингиз бормиди?

— Ҳа, — деб тасдиқлади Вайс.

— Шу ердами?

— Агар ҳамроҳингиз эътироз билдирмаса, сизни бирор ерга таклиф қилмоқчи эдим.

— Мен уни Полонский барига кузатиб қўяман,— деди Зубов аёлга.

Улар чоғроққина пивохонанинг пештахтаси олдида тик туриб жимгина роса боплаб сув қўшилган пиво ичишарди.

Зубов пивохона хўжайинига пичиг қилиб:

— Пан Полонский дейман неча водопровод ишламагани учун пиво ҳам анча таъмли эди,— деди.

— Бугун ҳам водопровод ишламаяпти,— деди пивохона хўжайини.

— Бўлмаса шунча сув қаердан келиб қолди?

— Бу, менинг кўз ёшларим, пан — деди пивохона хўжайини,— савдонинг ўлаётгани учун тўккан кўз ёшларим.

Қўлида ихчам чемоданча кўтариб, сочларини рўмол билан танғиб олган бир аёл кириб келди. Унинг эгнида сариқ мовут жакетка. Вазелин сурилгани учун юзлари ҳали ялтираб турибди. У Вайснинг қўлидан ушлаб олди-да чемоданчасини Зубовга узатиб:

— Кетдик! — деди.

Улар бузилган иморат ғиштлари уйилиб ётган, қоронғи тор кўчага бурилишди.

Аёл Иоганнга ёпишганча қатъий оҳангда дона-дона қилиб сўзларди:

— Мен сизнинг алоқачингизман. Энди у,— деди олдинроқда кетаётган Зубовга ишора қилиб — махсус вазифа билан машғул бўлади.— Бироз ўйга толиб:— Менимча ҳозир сиз билан бизга маъқул «бошпана» — бироз тўхтаб сўнг давом этди,— айтайлик, сиз менга севги изҳор қилган бўласиз.— Кейин сўради:— Ё сизнинг бошқача режангиз борми?

— Йўқ,— деб ростини айтиб қўяқолди Вайс.

— Мен билан танишганингизни эртагаёқ бошлиқларингизга билдириб қўйинг. Меникида ётиб қолганингизни ҳам айтинг. Шундай қилсак, ҳар қалай ишонарлироқ бўлар.

— Нима ишонарлироқ бўлади? — деб сўради Вайс.

— Э, — деди аёл жаҳл билан,— Артистка бўлгандан кейин нозу карашма қилиб ўтирармиди. Тўғрими?

— Йўғе, сиз янглишяпсиз— деб эътироз билдирди Иоганн.— Улар мени жуда одобли йигит деб билишади.

— Умуман ҳеч нарсани ортиқча бўрттириб юбормаслик керак, шу жумладан одоблиликни ҳам, — насиҳатомуз деди аёл.— Айниқса, сиз учун, ефрейтор!

— Хўп, яхши,— деб розилик билдирди Вайс.

— Айтарлик яхшилик ери йўқ,— деб қаттиқроқ ёпишиб олди аёл — Эсингизда тутинг. Мен Эльза Вольф бўламан. Фольксдейч. Онам — поляк. Отам, албатта, немис, офицер, Ҳалок бўлган. Мен севги гадосиман. Агар ҳамкасбим тўғрисида сўраб қолгудек бўлишса — жазманим. Лекин яқин орада ташлаб кетса керак. Яна нима? Шу, шекилли.— Кейин яна эслатиб қўйди.— Демак, меникида тунаб қоласиз.

Иоганн илтижо билан деди:

— Иложим йўқ-ку. Мен Дитрихга, Штейнглицга, ундан кейин Лансдорфга вақтида қайтиб келаман, деб ваъда берганман, ахир. Боришим...

— Йўқ, бормайсиз. Менга ёрдам беришингиз керак. Мен ҳарбий ҳомий орттирган бўламан, бўлмаса, қўшнилар кун бермай қўйишяпти. Тунингиз хайрли бўлсин,— деди у немисчалаб, баланд овозда Зубовга қараб.

Зубов ҳам:

— Хўп, тунингиз хайрли бўлсин,—деб ғўлдираганча қайрилиб кетди.

— У қаёққа кетди?— деб сўради Иоганн.

Эльза елкасини қисиб қўйди.

— Ахир бу қандай бўлди. Ёлғиз ўзи..

— Бу ерда менинг ёлғиз эканим, доимо ёлғиз эканим билан ишингиз йўқми?

— Зубовчи?

— Николь яхши йигит, бироқ кўпроқ куч ишлатиладиган усулларга таяниб иш тутади. Яқинда яна отишма аттракцион ўйлаб топибди.

(ДАВОМИ БОР).

(ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган сонларида).

Реклама ва эълонлар

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

РАДИОДА 20 НОЯБРДА ДУШАНБА

Биринчи

18.00 «ПРАВДА» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.10 Симфоник миниатюралар.
18.40 Музикали танаффус.
19.20 «Хайтарма» ансамбли солистларининг концерти (татарча).
20.00 «Оқ олтин»имиз — Ватанга» (русча).
20.10 «Бизнинг лауреатлар» деган музикали эшиттириш.
20.45 **«Совет кишисининг бахт-саодати учун».** Иқтисод фанлари кандидати М. Ортиқов суҳбати (ўзбекча).
21.00 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**

Иккинчи

19.00 Ўзбекистон артистлари ижросида рус композиторларининг романслари.
19.30 «Қувноқ саҳифалар». Ўзбекистон ёзувчиларининг юмористик шеърлари ва ҳикоялари (русча).
20.10 **Чолғу куйлари.**
21.00 **Адабий эшиттириш** (тожикча).
21.20 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. Такрорий эшиттириш.

РАДИОДА 21 НОЯБРДА СЕШАНБА

Биринчи

8.25 **Кинофильмлардан қўшиқлар.**
9.30 Симфоник рақслар.
10.10 В. Шебалин. Учинчи сюита.
10.30 **Ўзбекистон радиоси квартетининг концерти.**
11.15 **«СОВЕТ МИЛИЦИЯСИ — 50 ЁШДА». ЎзССР Жамоат тартибини сақлаш министри Х. Яҳёев сўзи.**
11.25 Милиция ходимларининг талабларига мувофиқ концерт (ўзбекча).
12.15 «Конструкторлар ҳиссаси» деган эшиттириш (русча).
12.25 Оркестр куйлари.
13.30 Вальс концерти.
18.00 «ПРАВДА» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.10 **Спорт эшиттириши** (ўзбекча).
18.40 **Чолғу куйлари.**
19.20 Қорақалпоқ куйларидан концерт.
20.00 «Жамоат тартибини муҳофаза қилиш». Милиция кунига бағишланган эшиттириш.
20.10 Милиция ходимларининг талабларига мувофиқ концерт.
21.00 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
22.15 ЕНГИЛ КУЙЛАР.
22.40 **«Ўзбек ҳикоялари антологияси».** Шуҳрат. «Тамбеҳ» (русча).
23.20 КОНЦЕРТ.

Иккинчи

7.15 Қурувчилар учун концерт.
8.25 Иттифоқчи республикалар композиторларининг енгил куйлари ва қўшиқлари.
19.00 САЙЕР. **«Муюлишда бир дераза бор»** деган ҳикоя (ўзбекча).
19.30 А. Пахмутова. «Рус сюитаси».
20.10 **Совет авторларининг қўшиқлари.**
21.00 **Мирзо Турсунзода шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар** (тожикча).
21.30 «Композитор Рихард Вагнер» деган эшиттириш.

Учинчи

14.00 «Композитор Глинка» деган концерт-лекция.
17.30 **«Хоразм қўшиғи»** операсининг монтажи.

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАРГА

ТЕЛЕВИЗОРДА 20 НОЯБРДА ДУШАНБА

Биринчи

Ўзбек тилида:

18.00 Болалар учун концерт.
18.40 **«ХАЛҚ ХИЗМАТИДА». Совет милициясининг 50 йиллигига бағишланган эшиттириш.**

Рус тилида:

20.00 Телевизион янгиликлар.
20.20 Совет Армияси жангчилари учун. **«Аврорачилар».**
20.40 **«Китоб жавонида».** Адабий эшиттириш.
21.10 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

21.15 Телевизион янгиликлар.
21.35 **Телевизион театр.** Саид Аҳмад **«УФҚ»** (1-қисми).

Иккинчи

Ўзбек тилида:

18.00 Ўқувчилар учун. Биология. **«Юракнинг тузилиши ва ишлаши».**
18.35 Иккинчи курс студентлари учун. Назарий механика. **«Бир нуқтада кесишувчи кучлар системаси».**

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 «Беш йилликнинг иккинчи йили».
20.30 «Музей ва виставка заллари бўйлаб».
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.20 Қўшиқ-новелла.
21.30 Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун. КПСС тарихи. **«Большевиклар биринчи рус революцияси даврида»** (иккинчи эшиттириш).
22.00 **«ЁШЛИК»** саҳифалари. Н. Кочин романи асосида ишланган телеспектаклнинг премьераси.
23.20 Голлар, очколар, секундлар.
23.30 Телевизион янгиликлар.
24.00 Музикали маяк.
00.10 **«Менинг милициям».** Совет милицияси кунига бағишланган эшиттириш.
00.50 «Санъат усталари» циклидан СССР халқ артисти Л. Н. Свердлин ижоди ҳақида эшиттириш.
02.00 Москва эшиттиришларининг охири.

ТЕЛЕВИЗОРДА 21 НОЯБРДА СЕШАНБА

Биринчи

Рус тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 **«Билл ва сур қуёнлар», «Буфетдаги саргузашт».** Болалар учун мультфильмлар.
18.35 **Милиция куни муносабати билан. «306 РАҚАМЛИ ИШ».** Бадиий фильм.
19.50 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

19.55 **«ОКТЯБРЬ»** программаси. **Ҳамроқул Турсунқулов.**
20.30 Телевизион янгиликлар.
20.50 **Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. «АДАБИЙ МЕРОСИМИЗ ОЙНАИЖАҲОНДА».**
21.30 «У ЎЛДИРИШНИ ИСТАМАДИ». Бадиий фильм.

Иккинчи

Рус тилида:

17.30 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. А. С. Пушкин. **«Ҳаёт саҳифалари».**
18.05 **Ўқувчилар учун.** Химиядан машғулот.
18.35 2-курс студентлари учун. Назарий механика. **«Бир нуқтада кесишувчи кучлар системаси».**

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.45 Эшиттиришлар программаси.
19.50 Мактабгача ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. Телефильм.
20.20 Интервидение. **«Татаристон санъат усталари».**
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.20 «Фан ва техника» киножурнали.
21.30 Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун. **Социализм сиёсий иқтисоди. «Социалистик экономика тараққиётини планлаштириш».**
22.00 **Совет милицияси кунига бағишланган концерт.**
23.50 «МУХТОР, КЕЛ ОЛДИМГА». Бадиий фильм.
01.40 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

ОЛМАОТА КЎРСАТАДИ

«Радуга» ижодий бирлашмаси
17.00 **«Экран — болаларга».** Мультфильм.
17.10 **«Ҳамиша постда».** Милиция кунига бағишланган эшиттириш.
18.00 КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида:

19.30 **«Отлиқлар».** Илмий-оммабоп фильм.
19.50 **«Гитара бизнинг дўстимиз».** Фильм-концерт.
20.10 **«Бухоро, сен сари бораман».** Ҳужжатли фильм.
20.30 **Совет милицияси куни муносабати билан.** «ТУНГИ ПАТРУЛЬ». Бадиий фильм.

КИНОТЕАТРЛАРДА

20 НОЯБРДА

Тушки паром — «МОСКВА» (кечқурун). НАВОИЙ номли (кеч соат 10-20 минутда).

Уч бурчак — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Яшил арава — «ЧАЙКА» (кечқурун).

Журналист — НАВОИЙ номли (кеч соат 6-40 минутда).

Арена (кеч соат 7 яримда), **Матонатли кишилар** (кеч соат 9-15 минутда) — САНЪАТ САРОЙИ.

21 НОЯБРДА

Журналист — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1-20 ва кеч 6-40 минутда), «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз 2 ва кеч 6 да).

Арена (кундуз соат 3,5 ярим ва кеч 7 яримда), **Матонатли кишилар** (кундуз 12 ва кеч 9-15 минутда) — САНЪАТ САРОЙИ.

Тушки паром (кундуз соат 10, 11-40 ва кеч 10-20 минутда), **Ишонинг менга, одамлар!** (кундуз соат 5 да) — НАВОИЙ номли.

Замонамиз қаҳрамони (кундуз соат 12 да), **Яшил арава** (кундуз ва кечқурун) — «ЧАЙКА».

Уч бурчак — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 21/XI да **Травиата.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/XI да **Кимга тўй, кимга аза,** 22/XI да **Ота ўғли.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Беором юраклар» ёшлар коллективи гастроллари. Айиқлар аттракциони. Ургатувчи — Владимир Тин. Билетлар сотилмоқда.**

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

троллейбус бошқарувчилари тайёрлайдиган

КУРСГА

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кундузги курсларга қабул қилинганлар стипендия билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси, 28-уй.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР:

1967 йил 29 ноябрь кундуз соат 2 да, А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёти институтининг илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, катта конференц-зал) филология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

Р. Икромова: «Ҳозирги ўзбек тилида отларнинг модал формалари» деган темада.

Диссертация билан академия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

1967 йил 30 ноябрь кундуз соат 2 да, В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг химия фанлари бўйича илмий даражалар бериш илмий совет мажлисида (Университет кўчаси, Студентлар шаҳарчаси, химия факультети) химия фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

М. М. Арефьева: «Поли-электролит К-4 эритмаларининг электролитлар билан ўзаро таъсирини текшириш» деган темада;

Л. П. Яничкин: «Ароматик бирикмаларни диен углеводородларининг гидрохлоридлари билан алкиллаш» деган тема-да.

Диссертациялар билан университет кутубхонасида танишиш мумкин (Куйбишев кўчаси, 10-уй).

Спорт

КУБОК УЧУН

Яқинда Украинада кўрлар жамияти Марказий совети тасдиқлаган кубок учун кўзи ожиз шахматчиларнинг бутуниттифоқ мусобақаси бўлиб ўтди. Мусобақада 15 иттифоқдош республикадан вакиллар қатнашди.

Ўзбекистон кўрлар жамияти вакилларидан Р. Алимхонов ва Н. Муродовлар мусобақада яхши натижага эришиб, биринчи разряд нормативини бажардилар. Кубок мусобақасида биринчи ўринни украиналиклар олишга муваффақ бўлдилар. Республикамиз шахматчилари 10-ўринни эгалладилар.

Команда ўйинчилари рақиб тактикасини изчил ўрганолмай уларга қарши чиройли ўйин кўрсатолмаётган пайтда команда тренери бир минутлик танаффус олиш ҳуқуқига эга. Мана ҳозир ҳам тренер ўйинчиларни йиғиб, уларга кўрсатма бермоқда.

Н. НАДЕЖДИН фотоси.

ЯНГИЛИКЛАР

ЁШЛАР МУСОБАҚАЛАШДИ

Сув спорти саройида 1952—1954 йилда туғилган ёшлар спорт мактаблари терма командалари ўртасида кузги республика очиқ чемпионати мусобақалари бўлиб ўтди. Сув полоси курашида биринчи ўрин тақдири охирги кунги учрашувда ҳал бўлди. Республика ёшлар спорт мактаби командаси билан «Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятининг биринчи командаси ўртасидаги мусобақада спорт мактаби вакиллари 4:2 ҳисобида ғолиб чиқдилар ва биринчи ўринни эгалладилар.

БИРИНЧИ ЎРИНДА

Тбилиси шаҳрида мамлакат қуролли кучлари спортчилари ўртасида нишонга отиш бўйича чемпионат мусобақалари бўлиб ўтди. Бунда тошкентлик спортчи А. Егришин «МП—6» машқи бўйича биринчи ўринни эгаллади.

ИККИ ДУРАНГ, БИР ҒАЛАБА

«Политотдел» футбол командаси мамлакат чемпионати мусобақаларини тугатгандан сўнг Болгария бўйлаб сафарга жўнаган эди. Ўзбек спортчилари Болгарияда учта халқаро ўртоқлик учрашуви ўтказдилар. Икки учрашув 1:1 ҳисобида дуранг натижа билан якунланди.

«Политотдел» чарм тўп усталари ўзларининг охирги учрашувларида 7:1 ҳисобида катта ғалабани қўлга киритишди.

БАСКЕТБОЛ

БУТУНИТТИФОҚ МУСОБАҚАСИГА...

Бугун, пойтахтимиздаги «Буревестник» кўнгилли спорт жамиятининг баскетбол терма командаси Ленинград шаҳрига жўнаб кетди. Баскетболчиларимиз «А» класс командалари билан Совет Иттифоқи биринчилиги учун ўзаро беллашади. «Буревестник» командаси составида 1967 йилги Европа чемпиони А. Жармуҳамедов ҳам бор. Нева соҳилида ҳамшаҳарларимиз Тбилиси, Ленинград, Киев ва бошқа шаҳар командалари билан учрашади.

ЭРКИН КУРАШ

ЖАҲОН ЧЕМПИОНЛАРИ

Ҳиндистон пойтахти Деҳли шаҳрида эркин кураш бўйича жаҳон биринчилиги учун мусобақалар бўлиб ўтди. Чемпионатда иштирок этган СССР терма командаси аъзолари жаҳонда энг кучли эркин курашчи деган номни олди.

Совет курашчилари уч олтин ва тўрт кумуш медаль соҳиби бўлдилар. Али Алиев бешинчи марта, Александр Медведь тўртинчи марта ва Борис Гуревич биринчи марта жаҳон чемпиони унвонига сазовор бўлдилар. Елкан Тедеев, Зарбег Бернашвили, Гурам Сагарадзе ва Шота Ломидзелар бронза медаллари олдилар.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

«ПАХТАКОР» МУКОФОТИ УЧУН

Марказий «Пахтакор» стадионининг югуриш йўлкаларида, енгил атлетика секторларида «Пахтакор» стадиони мукофоти учун республика мактаб ўқувчиларининг мусобақаси бўлиб ўтди. Кескин спорт кураши остида ўтган курашда пойтахтимиздаги 71-мактабнинг енгил атлетика терма командаси мукофотни қўлга киритди.

МУҲОКАМАГА МАРҲАМАТ

Шу йил 21 ноябрь соат 19 да Ҳ. Олимжон номидаги Адабиётчилар уйида ёш ёзувчиларнинг навбатдаги семинари ўтказилади. Бунда ёш шоирлардан Рауф Парпи ва Муҳаммад Алининг шеърлари муҳокама қилинади.

Докладчилар Шукрулло, Эркин Воҳидов.

Қизиққан ўртоқларнинг келишлари мумкин.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — Орган Ташкентского Горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор—В3-02-49 дан В3-02-58 гача, редактор ўринбосарлари— В3-29-33; В3-29-09; масъул секретарлар—В3-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари—В3-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими—В3-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими—В3-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—В3-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—В3-27-57; ахборот бўлими—В3-65-57; эълонлар бўлими — В3-81-42.